

ገንሽል ፋሲካ (ዘጸ. 12:12)

ዓቢይ ኣርእስቲ መጽሓፍ ኦሪት ዘጸአት፡ ኣብ ምዕራፍ 12 እዩ ዝርከብ። ዘጸአት ዝብል ቃል ትርጉሙ ምውጻእ ማለት ክኸውን ከሎ፡ እዚ ድማ ንናጽነት (ሓርነት) ዘመልከት እዩ። ወዲ ሰብ ውን ቅድሚኡ ኩሉ ነገር ንናጽነት ቀዳምነት ዝህብ። መቐም ኩላትና ውን እንተኾነ ተገዲድና ወይ ከገድደና ዝኸእል ኩነታት እንተዘይኮይኑ፡ ናጽነትና ዝግህስ ዝኾነ ነገር ክንቅበል ፍቓደኛታት ኣይኮንናን። ናጽነት ኣብ ሕይወትና ዓቢይ ቦታ ዝሕዝ እዩ።

ናጽነት፡ ዋጋ ዘኸፍል ስለ ዝኾነ ኣብ ዝሓለፈ ርእሰኻ በዓል ምሉእ ሥልጣን ምዃን ማለትዮ። ብዙኃት ሃገራት መዓልቲ ናጽነተን ብዓቢይ ድምቀት የኸብርኡ። እዚ ድማ ካብ ጭቆና ዝሓለፈ ዋጋ ከፊለን ነጻ ዝወጸሉ መዓልቲ ስለ ዝኾነ እዩ። ናጽነት ንምውጻእ፡ ናጽነት ከውጽእ ዝኸእል ኣካል ክህሉ ናይ ግድን ኣድላዩ እዩ። ዝኾነ ይኹን ግዙእ (ባርያ) ዝሓለፈ ነጻ ከውጽእ ኣይከእልን እዩ። ኣብዚ ክፍሊ መጽሓፍ ቅዱስ ንዘመናት ኣብ ትሕቲ መሪር ባርነት ዝነበረ ሕዝቢ ድኒኑ ናጽነት ክረከብ ኢና እንርእዮ። እዚ ሕዝቢ ዚ ኣብ ኣስካሕካሒ ባርነት ዝወደቐን ዝሓቱ ውን ምሕረት ዘይብሎም ጨካናት ነበሩ። “ብርቱዕ ዕዮ፡ማለት ጭቃ ብምብዓጥን ሕጡብ ብምሥራሕን ብኹሉ ዕዮ መርርን ሕይወት ከም ዝመርም ገበሩ። ኣብ ኩሉ ዝገብርዎ ዕዮ ድማ ይጭከኩሎም ነበሩ (ዘጸ. 1:14)። ካብዚ ኣዛዩ ኣስካሕካሒ ባርነት ነዚ ሕዝቢ ከድኅን ዝኸእል ምድራዊ ኃይልን ወገንን ኣይነበረን። ኣብ ምድሪ፡ ተስፋ ዘይብሉ ተስፍኡ ካብ ሰማይ እዩ። ከውታ ጸልማት በቲ ካብ ላዕሊ ዝመጽእ ብርሃንዮ ዝግፈፍ። ኣሮማይ! ኣብቂዑ እዩ ዝበልናዮ መንነትና፡ ካብ ሰማይ ብዝመጽእ ረድኤት እንደገና ይስራሕ። ዝተቋረጸ ትንፋስና ካብ ዓላ ሕይወት ይቐጽል እዩ። እዚ ንኸገብር ኣምላኽና ኣብ ዝፋኑ ተቐሚጡ ኣሎ። እስኪ ንድኅሪት ተመሊስኩም ዘሕለፍኩም መገዲ ሕይወትኩም ተመልከቱ። ክንደይ ሳዕ ኣብቂዑዮ ዝበልኩም ክንደይ ሳዕ እንደገና ተሰራሑ። ክንደይ ከ ብኃይሊ ኣምላኽኩም ኃለፍኩም፤ ክንደይ እዋንከ ሰባት ንዓኹም ዝነበርዎ ግምትን መደምደምታን ፈረሰ። ንሕይወት ከም እትምቅር ዝገበራ ንሱ እቲ መለኮታዊ ኃይሊ፡ ኣብ ጉዳይና ኢዱ ስለ ዝዘርግሐ ጥራይ እዩ።

እወ! ኣብ ዘመን ሕይወትና ክንሰግር ዘይንኸእል ኩሉ ንሱ ተሸኪሙ ኣሕለፈና። ሕጻናት ደቆም ሓዘም ኣብ መገዲ ዝጎዓዙ ሰባት ኣስተውዒልኩምሎም ዶ ትፈልጡ፤ ኢድ ውሉዶም ሓዘምዮም ዚጎዓዙ። ኣብ መገዶም እቲ ሕጻን ክሰግር ዘይከእል ኩነት ምስ ዘጋጥም፡ ጉድጓድ ወይ ኣሸጋሪ ሓደጋ ዝበዝሐ መገዲ መካይን ምስ ዘጋጥምም፡ ሽዑ ንውሉዶም ሓቕፍኖም ወይ ተሸኪምም የሳግርዎ። ንጉይታ ውን ከምዚ ጌርኩም ሕሰብዎ። ንሱ ንነፍሱ ወከፍና ኣፍቃሪ ኣቦ፡ ሕያዋይ ጓሳ እዩ። ስሙ ዝተመስገነ ይኹን ኣሜን። ኣብዚ ክፍሊ እንርእዮ ዓቢይ ነገር “በጃነት” እዩ። እቲ ኃይለ ቃል ኣብ ምዕራፍ 12 ቁጽሪ 12 ዘሎዮ። እዚ ድማ “ገንሽል ፋሲካ” ወይ “ፋሲካ እግዚኣብሔር” ብምባል ይፍለጥ።

ኣብ ግብጺ ዝነበረ ሕዝቢ እግዚኣብሔር፡ ብመከራ ከፊእዎ መሪርዎ ነበረ። እግዚኣብሔር ግን ቅኑዕ ፈራዲ ብምዃኑ ግፍዕን በደልን ይቆጸጸርዮ። ስለዚ ኸኣ መከራ ናይ ሕዝቡ ርእዮ፡ ገዓርዎ ውን ሰሚዑ ከድኅኖም ተላዕለ። እግዚኣብሔር ድማ “ጸበባ እቲ ኣብ ግብጺ ዘሎ ሕዝቢይ ርእየ ኣሎኹ። እቲ ብሰሪ ጨቄንቶም ዘእውይዎ ዘለዉ ኸኣ ሰሚዑ ኣሎኹ። ስቓዮም ውን ኣጸቢቐ ፈሊጠ ኣሎኹ” (ዘጸ. 3:7) ። ፈርዖን ንሕዝቡ ንኸገድፎም እግዚኣብሔር ብዙኅ ተኣምራት ገበረ፤ እንተኾነ ፈርዖን ንሕዝቢ እግዚኣብሔር ከሓድጎም ፍቓደኛ ኣይነበረን። በጊዕ ፋሲካ ግን እግዚኣብሔር፡ ንሕዝቡ ዝተበጀዎምን ነጻ ዘውጽኦምን እዩ። ኣብ ሕይወትና ውን እግዚኣብሔር ብዙኅ ድኅነትን ተኣምራትን ገይሩዮ። ካብ ሽግርን መከራን ካብ ሕግምን

ዝተፈላለዩ ሓደጋታትን ኣድኒንና ክኸውን ይኸእል እዩ፡ ነገር ግን ንዓና ብወዱ ኣቢሉ ካብ ዘድሓና ዝዓቢ “ ዓቢይ ምድኃን” የለን። ኣዕይንቲ ልብኹም በሪሁ ናይቲ ዝጸውዓኩም ተስፋ እንታይ ከም ዝኾነ ምእንቲ ክትፈልጡ፡ እቲ ንኣመንቲ ዘተስፈዎም ናይቲ ክቡር ርስቲ ሃብቲ እንታይ ከም ዝኾነ ምእንቲ ክትግንዘቡ እጽሊ ኣሎኹ። ኣባና ኣብቶም እንኣምን ኮኣ፡ እቲ ኸግመት ዘይክእል ዕቤት ኃይሉ እንታይ ከም ዝኾነ ምእንቲ ክትፈልጡ እጽሉ ኣሎኹ። እዚ ኣባና ዝሰርሕ ዘሎ ኃይሉ ኸኣ፡ እቲ ንክርስቶስ ካብ ምወታት ዘተንሥኣሉን ኣብ ሰማያት ኣብ የማኑ ዘቐመጠሉን ኃይሉ እዩ (ኤፌ. 1፡18-20) ብምባል ቃሉ ይነግረና።

ኦሪት ዘጸአት ምዕራፍ 12 ከምዚ ብምባል ይጅምር። እግዚአብሔር ድማ ንሙሴን ንኣርንን ኣብ ምድሪ ግብጺ ከምዚ ኢሉ ተዛረበም፡- “እዛ ወርኒ እዚኣ ንኣኻትኩም መጀመርታ፡ ማለት መጀመርታ ወርኒ ናይ ዓመት ትኹንኩም (ዘጸ. 12፡1) ። ዘመን ሰብ (ሕይወቱ) ወይ ዕድሚኡ ዝቐጸር ካብታ ፈላሚት ዕለተ ሓርነቱ እዩ። ዘመን ባርነት ንናይ ግዛእ ርእሰኻ ዘይኮነስ ንናይ ግዛእትኻ ፍቓድ ዝተነበረ ዘመን ብምዃኑ፡ከም ዝባኸነ ደኣ እምበር ከም ዝተነበረ ኣይቁጸርን እዩ። ከምኡ ኸኣ ወዲ ሰብ ብኃጢአትን ማእሰርትን ዝነበሮ ዘመን፡ ንዝተፈጥረሉ ዕላማ ስለ ዘይነበረ ከም ዝነበሮ ኣይቁጸርን እዩ። ሕይወት ካብ ዝኾነ ኣምላኽ ተፈሊና ዝነበርናዮ ጊዜ ዝምትናሉ ብምዃኑ ኣብ ዘመን ሕይወትና ኣብ ቁጽሪ ኣይኣቱን እዩ። ወዲ ሰብ ሓድሽ ሕይወትን መንነትን ዝጀመሮ፡ ብበጃነት ኢየሱስ ክርስቶስ ነጻ ድኅሪ ምውጽኡ እዩ። ንክርስቶስ ድኅሪ ምርካብን ዕድሚኡን ምቕዳር ዝጀመራ ሰበይቲ ታሪኽ ሰሚዑ ኣለኹ። ብርግጽ ብዙኅ ዘመናት ብዘይ ክርስቶስ ካብ ምንባር ምስኡ ዘሕለፍኩምዎ ዕድመ ሓንቲ ደቂቕ ሓድሽ መንነት ኣለዎ። ። ነዚ ኣርኣያ ዝኾነና እቲ ኣብ የማን ጐይታ ተሰቂሉ ዝነበረ ሽፍታ እዩ።ቃሉ ውን ስለዚ ሓደኳ ብክርስቶስ እንተ ኣልዩ፡ ንሱ ሓድሽ ፍጥረት እዩ፡ እቲ ብሉይ ኃሊፉ፡ እነሆ ሓድሽ ኮይኑ እዩ (2ቆሮ. 5፡17) ይብላና። ኣብዚ ምዕራፍ ብዛዕባ ገንሽል ፋሲካን፡ ምድላውን ፋሲካን ከምኡውን ከመይ ከም ዝምገብዎን ብሰፊሑ ተተንቲኑ ኣሎ።ገንሽል ፋሲካ፡ ሓደ ዓመት ዝገበረ ተባዕታይ፡ ነውሪ ዘይብሉ ክኸውን እንደገና ውን ነፍሲ ወከፍ ቤት፡ ሰባት ከም ቁጽሪ ነፍሳቶም ኣዳልዉ ተባህሉ።

ኣሕዋተይ ኣብዚ ስፍራ ተገሊጹ ዘሎ ቃል ሓደ ብሓደ ተጠንቂቕና ከነስተውዕሎ ይግበኣና እዩ። ነፍሲ ወከፍ ቃል፡ መልእኽቲ ዕላማ ኣምላኽ ዘለዎ ስለ ዝኾነ ከም ተራ ነገር ክንወስዶ ኣይግበኣናን እዩ። እዚ በጊዕ ፋሲካ ዝገልጽ ምሳሌ፡ዝተሓርደ ገንሽል ኢየሱስ ክርስቶስ ብምዃኑ ምሳሌኡ ብትኽክል ነቲ ሓቂ ክገልጽ ኣለዎ። ጐይታ ኢየሱስ ሰብ ኮይኑ ዝተገልጸ ብዘይ ኃጢአት ከማና ፍጹም ሰብ'ዩ። ዋጋ ኃጢአት ክኸፍል፡ ብዘይኃጢአት ዝተረኸበ ንጹሕ እዩ። “ካባኻትኩም ብኃጢአት ክረትዓኒ ዝኸእልኩ መን ኣሎ፤ (ዮሃ. 8፡41) ብምባል ንሱ ስለ ግዛእ ርእሱ ተዛረበ። ብርግጽ ድማ ካብ ልደቱ ክሳብ ዕርገቱ ብዘይኃጢአት ዝነበረ ንጹሕ ባህርይ ኣምላኽ እዩ።

ገንሽል ፋሲካ ፡ ብቁጽሪ ነፍሲ ወከፍ ኣባል ስድራቤት ክዳሎ ምግባሩ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ ብበጃነቱ ንኹሉ ከም ዝተሓርደ፡ ይኹን ደኣ እምበር ነፍሲ ወከፍና ብግልና ነዚ ድኅነት ብእምነት ክንቐበል ከሎና ጥራሕ ከም እንድሕነሉ ብግልጺ ይነግረና። ናይ ምድላው ጊዜ ካብታ ዕለት ናይታ ወርሒ ክሳብ መበል 14 መዓልቲ ንኸሕልውዎ ምእዛዞም ንርእዮ ነገር ኣሎ፡ ንሱ ድማ ዝረኣናዮ ዝተሓርደ በጊዕ ቐድሚ ፍጥረጥ ዓለም ምእንታና ዝተሠውዐ በጊዕኳ እንተኾነ ክሳብ እቲ መፈጸምታ ዘመን ምሕላውን፡ ኣብ መፈጸምታ ዘመን ኣብ ቀራንዮ ከም ዝተሠውዐ ዝገልጽ'ዩ። ከመይ ካብቲ ካብ ኣቦታትኩም ዝወረስኩም ከንቱ ዝኾነ ሕይወት፡ ብደም እቲ ኣበርን ርኽሰትን ዘይብሉ ገንሽል፡ ማለት ብኸቡር ደም ክርስቶስ ኢኹም ዝደኃንኩም እምበር ብጠፋኢ ነገር፡ ብብሩር ወይ ብወርቂ ከም ዘይኮነ ትፈልጡ ኢኹም። ንሱ ቐድሚ ምፍጣር ዓለም ዝተኃርየ፡ ኣብ መወዳእታ ዘመን ግና ምእንታኻትኩም ዝተገልጸ እዩ። ንስኻትኩም እምነትኩምን ተስፋኹምን ኣብ ኣምላኽ ምእንቲ ክኸውን፡ በቲ ካብ ምወታት ዘተንሥኡ ኸብሪ ውን ዝሃቦ ኣምላኽ ኣመንኩም (1ጴጥ. 1፡19-21)። ካብዚ ብተወሳኺ ኩሎም ማሕበር እስራኤል ክመሲ ከሎ ክሓርድዎ እዮም ተኣዚዞም። እዚ ድማ

ኩሎም ኣብ ገዝእም ዘዳለውዎ ዝምገብዎ ሓደ መሥዋዕቲ ንኹሎም ከም ዝቐረበ ይነግር። ዝተሓርደ በጊዕ ኣብ ዝተፈላለዩ ዘመናት፡ ኣኣብ ስፍርኣ ንእትጽውዖ ቤተክርስቲያን ሓደ ጊዜ ንኹሉ ሳዕ ዝተሠውዐ በጊዕ እዩ። ከምቲ ሊቀ ካህናት በብዓመት ደም ካልእ ጊዜ ናብ መቐደስ ዝኣቱ፡ ክርስቶስ ዝሃእ ርእሱ ብዙኅ ሳዕ ከሥውዕ ናብ ሰማይ ኣይኣተወን። ከምኡ እንተዝኸውን ነይሩ፡ ክርስቶስ ካብ ምምሥራት ዓለም ጀመሩ ብዙኅ ሳዕ መከራ ክጸግብ ምተገብእ ነይሩ። ሕጂ ግና ብመሥዋዕቲ ዝሃእ ርእሱ ንኃጢአት ክድምስስ ኢሉ ኣብ መወዳእታ ዘመናት ሓደ ጊዜ ንሓዋሩ ተገልጸ (ዕብ. 9፡25-26) እናበለ ሓዋርያ ይገልጸልና።

እምበኣር እግዚኣብሔር ንዓና ከድኅን ሓደ ወዱ ኣሕሊፉ ሃበ። ወዱ ውን ዕዳ ኃጢአትና ከፊሉ ኣድኃነና። ዝተረፈ ነገር ንሕና በዚ ኣሚንና ውሉድ ኣምላኽ ንኸነሉ ጉዳይ ጥራይ እዩ። ብዙኃት ኢየሱስ ክርስቶስ ከም ዝሞተን ዝተንስእን ይፈልጡ እዮም፡ እንተኾነ ንሱ ከም ዘድኃኖም ኣይኣምኑን እዮም። ነዚ ካብ ዘይምቐባል ዝዓቢ ጉድኣት የለን። ምኽንያቱ እግዚኣብሔር ብወዱ ዝይኣምኑ ክፈርድ ደኣ እምበር ድኅሪዚ ካልእ መድኃኒ ኣይልእኽን እዩ። ወዱ መፈጸምታ ልኡኽ እግዚኣብሔር ዘይኮነስ፡ ኩሎም ሰባት ክቐበልዎ ዝተላእኽ መልእኽቲ እዩ (ማቴ. 21፡33) ። ክሳብ ሕጂ ክንርእዮ ዝጸናሕና መንነት ናይ መሥዋዕቲ በጊዕ፡ ምስቲ ዝተሓርደ በጊዕ ዘለዎ ዝምድና ክኸውን ከሎ፡ ቀጺልና ድማ ካብ እግዚኣብሔር ኣብ ዙርያ እቲ መሥዋዕቲ፡ እቶም ሕዝቢ ክገብርዎ ዘለዎም ትእዛዝ ክኸውን እዩ።

ኣብ'ዚ መሥዋዕቲ'ዚ ደም ዋና ነገር ስለ ዝኾነ ንደሙ ዝምልከት ከምዚ ዝስዕብ ተኣዚዙ ነበረ። “ንኸልቲኡ ቐዋሚ ልዳትን ነቲ ላዕለዋይ ልዳትን ናይታ ዝበልዑላ ቤት፡ ካብቲ ደም ወሲዶም ይልከይዎ (ዘጸ. 12፡7)” እዚ ትእዛዝ ንነፍሲ ወከፍ እስራኤላዊ ዝተመሓላለፈ ናይ እግዚኣብሔር ትእዛዝ ክኸውን ከሎ፡ ምልክት እቲ ደም ኣብ ልዳቶም ንኸገብሩ ዝገልጽ እዩ። ቦታ ለይቲ እግዚኣብሔር ብዓቢይ ቐጥዓ ብምድራ ግብጺ ክሓልፍ እዩ፡ ካብዚ ቐጥዓ ዘድኅን ናይ ደም ምልክት ጥራይ እዩ። ሕዝቢ እግዚኣብሔር ካብ ካልእ ዝፍለይሉ ኣብ ቤቶም ብዝነበረ ናይ ደም ምልክት እዩ። ምልክት እቲ ደም ዘይብሎም ኩሎም ቐጥዓ እግዚኣብሔር ኣብ ልዕሊኦም እዩ ዝነድድ። ቦታ ለይቲ እቲኣ፡ ግብጺውያን ካብ በኹሪ ሰብ ክሳብ እንስሳ ተቐስፉ። ሕዝቢ እግዚኣብሔር ግና ብደም እቲ በጊዕ ደኃኑ። በዚ ዓቢይ ምድኃን (ናይ እግዚኣብሔር ፋሲካ) ፈርዖን ነቶም ሕዝቢ ብነጻ ክኸዱ ሓደጎም። እዚ ድማ ንእግዚኣብሔር ንምግልጋል ዝተዓደግሉ እዩ። ደም እቲ በጊዕ ምልክት ሓርነቶም ክኸውን ከሎ፡ በዓል ፋሲካ ድማ ንእግዚኣብሔር ዝተቐደሱሉ ፍሉይ መዓልቲ እዩ። ንጉሥ ድማ ንሙሴን ንሓሮንን ብለይቲ ጸዊዑ “ ንስኻትኩምን ደቂ እስራኤልን ተንሥኡ እሞ ካብ ማእከል ሕዝብይ ውጹ። ከምቲ ዝበልኩም ኪዱ ንእግዚኣብሔር ስጉዱ (ዘጸ. 12፡31)።

ደም ናይቲ ዝተሓርደ በጊዕ፡ ምእንቲ ደቂ ሰባት ዓቢይ ዋጋ ዝተኸፍለሉን፡ ካብ መንጋጋ ጸላኢ ነጻ ዝወጹሉን ካብ ቁጥዓ ኣምላኽ ውን ዝደኃንሉን ምስ እግዚኣብሔር ዝተዓረቐሉን እዩ። “እምበኣር ሕጂ ብደሙ ዝጸደቐና ካብ ኮንና፡ ካብቲ ቐጥዓኡ ደኣ ብእኡ ክንደይ ኣዚና ዘይንድኅን! “(ሮሜ. 5፡9) ። ናይ ኣምላኽና ድኅነት ፍሉይ እዩ። ናይ ክርስቶስ ኢየሱስ ደም፡ ናይ ድኅነትና፡ ምሥጢር ሕይወት ዝረኽብናሉ እዩ። ዝደኃንና (ዝተዓደግና) በቲ ዓይኒ ማይ ሕይወት ዝኾነ ኣምላኻዊ ደም እዩ ።

ቦታ መዓልቲ እቲኣ ንቤት ዳዊትን ነቶም ኣብ ኢየሩሳሌም ዚነበሩን ንሓጢአትን ርኽሰትን እትኸውን ዓላ ማይ ክትክፈተሎም እያ (ዘካ. 13፡1) ። ሓደ ሰባኺ ኣብ ሃገር ኣሕዛብ፡ ናይ ክርስቶስ ወንጌል ይሰብኽ እሞ፡ ነቶም ሰባት ግን እቲ ቃል ሓድሽ ስለ ዝኾኖም ክርድኦም ኣይከኣለን። ንፍጥረታዊ ሰብ ናይ እግዚኣብሔር መንፈስ ቅዱስ ነገር ልዕሊ ኣእምሮ ስለ ዝኾነ ክርዳእ የሸግሮ እዩ። ብዛዕባ ሞት ክርስቶስን፡ ብእኡ ምድኃኖምን ደጋጊሙኳ እንተመስከረሎም ንሳቶም ግና “ ናይ ሓደ ሞት ምስ ናይ ካልእ ድኅነት ዘራኽቦ ወለሓደ የልበን፡ ሙማቱ ንዕኡ እዩ እቲ ጉድኣት፡ ምንባሩ ድማ ንዕኡ'ዩ ዝጠቐም ” በሉ። በዚ ጊዜ ካብ ማእከሎም ሓደ ተንሥኡ'ሞ “ ኣነ ናይ ሓደ ሞት ናይ ካልእ ሕይወት ምዃኑ እፈልጥ'የ ” በሎም። እቲ ሰባኺ ከኣ ክርስቲያን ዲኻ፡ ብምባል ሓተቶ። እቲ ሰብ መሊሱ ከኣ “ ኣይኮንኩን ክርስቲያን እንታይ ምዃኑ ውን

ኣይፈልጠንዮ ” በሎ። እሞኸ ደኣ ናይ ሓደ ሞት፡ ናይ ካልእ ሕይወት ምዃኑ ብምንታይ ፈለጥካ በሎ፤ ንሱ ኸኣ ኣባይ ዝተፈጸመ ታሪኽ ስለ ዘሎ፡ እናበለ ናይ ዝሓለፈ ርእሱ ታሪኽ ከነግሮም ጀመረ።

ሓደ እዋን ኣብ መንቀራቕር መገዲ እናተገባዝኩ ሃንደበት ተዓንቂፈ ወደቐኩ። እቲ መገዲ መንቀራቕር ጥራይ ዘይኮነስ፡ የማነ ጸጋሙ ውን ዓቢይ ገደል ነበሮ። ኣነ ውን በቲ ገደል ብምጽዳፈይ ተሰባብርኩ፤ ብዙኅ ደም ውን ፈሰሰኒ። ሰባት ከልዕሉኒ ከለዉ ኣብ መንጎ ሞትን ሕይወትን ነበርኩ። ብፍጥነትኳ ናብ ሕክምና እንተኣብጽሑኒ ደመይ ፈሲሱ ተወዲኡ ብምንባሩ፡ ምሉእ ናይ ሰብ ደም የድሌኒ ነበረ። ኣባይ ምስ መጻ እዚ ነገር ነገርዎ። ኣባይ ናቱ ምሉእ ደም ንዓይ ንኽህበኒ ስለ ዝወሰነ ኣነን ንሱን ጐኒ ንጐኒ ደቀስና፡ ናቱ ደም ናባይ ከቐድሑ ጀመሩ። ልክዕ እታ ናይ መጠረሽታ ንግብ ደም ኣባይ ከትኣቱ ከላ ኣነ ብሕይወት ነቐሕኩ፤ ኣባይ ግና ናብ ሃገር ሞት ከደ። ስለዚ ኸኣ ሞት ኣባይ፡ ንዓይ ሕይወት ኮነ ኢሉ ከዛዝም ከሎ፤ እቲ ሰባኺ እዚ ምግላጽ መንፈስ ቅዱስ ምዃኑ ስለ ዝተረድኦ ነቶም ሰባት ከምዚ እናበለ ስብከቱ ቀጸለ። “ ኣዳም ካብ ገነት ተዓንቂፉ ብምውዳቕ ኣብ መንጎ ሞትን ሕይወትን ከሎ፡ ሓደኳ ከልዕሎ ኣይከኣለን። በዚ ጊዜ ዚ እግዚኣብሔር ኣቦና ፡ንሓደ ወዱ ካብ ዝፋኑ ለኣኹ። ንሱ ድማ ምእንታና ደሙ ኣፍሲሱ ካብ ዘለዓለማዊ ሞት ኣድኃነና ብምባል ኣረድኦም። እቶም ሰባት ውን ብወንጌል ክርስቶስ ኣመኑ። ሎሚ ውን ደም ክርስቶስ ከፍሊት ዕዳና ፡ መሠረት ሕይወትና ምዃኑ ክንኣምን ይግብኣና እዩ።

ቀጺልና እንርእዮ ገንሽል ፋሲካ ክበልዑ ከለዉ ዝተዋህበም መምርሒ እዩ። ገንሽል ፋሲካ ክበልዑ ከለዉ ክገብርዎ ዘለዎም ተኣዚዞም እዮም።

- ብሓዊ ዝተጠብሰ ደኣ እምበር ብጥርኡ ወይ ብማይ ዝበሰለ ክይትበልዑ።
- ብዘይ መባኹዕቲ ዝበኸበ መጫ፤ ምስ መሪር ሓምሊ ብልዑ።

ኣብ ውሽጢ ዚ እንርእዮ ዓቢይ መልእኽቲ ኣሎ። ብሓዊ ዝበሰለ እንተዘይኮይኑ ጥረ ወይ ውን ብማይ ዝበሰለ ንኽይበልዑ ምእዛዞም፡ ሓዊ ምሳሌ ፍርዲ እግዚኣብሔር ኮይኑ፡ ኣብ ብሉይ ኪዳን ኣብ ዝተፈላለየ ቦታታት ተገሊጹ እዩ። ኣብታ ብመርሒነት ሙሴ ዝተሰርሐት ድንኳን፡ ኣብ ፊት እቲ ዓውደ ምሕረት እንረኽቦ ብኣስራዚ ዝተሰርሐ መሠውዒ ክኸውን ከሎ፡ ኣብ ልዕሊ ዚ መሠውዒ ቀትርን ለይትን ዘየቋርጽ ዝነድድ ሓዊ፤ ኣሎ። እዚ ጽኑዕ ፍርዲ እግዚኣብሔር፡ ኣብ ኃጢአት ከም ዘሎ ዝገልጽ ክኸውን ከሎ፡ ንመሥዋዕቲ ዝቐርቡ እንስሳታት ድማ ኣብ ክንዲ እቲ ኃጢአት ዝገበረ ሰብ ይሥውዑ ነበሩ።

ዝተሓርደ ገንሽል ውን ምእንቲ ኃጢአተኛታት ዝተሠውዐን፡ ጻድቅ ፍርዲ እግዚኣብሔር ዝተቐበለ ብምዃኑ ብሓዊ ዝተለብለበ፡ ዝተጠብሰ ጥራሕ ንኽበልዑ ምእዛዞም ክርስቶስ ኢየሱስ ምእንታና ዝተቐበሎ ፍርዲ እግዚኣብሔር የርእየና። ነቢይ ክዛረብ ከሎ “ንሕና ሰላም ምእንቲ ክንረክብ፡ መቐደስቲ ናብኡ ወረደ (ኢሳ. 53፡5)” ይብል።

መባኹዕቲ ዘይብሉ እንጌራ፡ እዚ ንሓድሽ መንነት ዝገልጽ ኣረጊት ከም ዝተሳዕረ ዘመልከት እዩ። እዚ ድማ ንሕይወት ግብጺ ሙማት፡ ንሓድሽ ሕይወት ከንኣን ምትንሳእ (ምልዓል) ይገልጽ። መባኹዕቲ ተረፍ ትማሊ ብምዃኑ፡ ርኽሰት ሕይወት ግብጺ ብንስሓ ምግዳፍ ከም ዝግባእ የመልከት። ጐይታ ኣብ ወንጌል ውን ካብ ማይ ብሑቕ ንኽንጥንቀቕ ምሂሩና እዩ። ሓዋርያ ውን ከምቲ ሕጂ ዘሎኹምዎ ዘይበኹዕ ሓድሽ ብሑቕ ምእንቲ ክትኮኑ፡ ነቲ ኣረጊት መባኹዕቲ ኣጽሪኹም ደርብይዎ። ከመይ ገንሽል ፋሲካና ክርስቶስ ተሠዊዑ እዩ (1ቆሮ. 5፡7) በለና ።

¹ ንኣሮንን ንደቁን ከምዚ ኢልካ ኣዝዞም፡ ሕጊ እቲ ዚሓርር መሥዋዕቲ እዚ እዩ፡ እቲ ዚሓርር መሥዋዕቲ ኣብ ልዕሊ እቲ ኣብ መሠውዒ ዚነድድ ዕጨይቲ ምሉእ ለይቲ ኸሳዕ ዝወግሕ ይነበር፡እቲ ሓዊ መሠውዒ ኸኣ ይንደድ። ዘሌ 6፡9

መሪ ሐምሌ፡- ምስ መሪ ሐምሌ ገይሮም ክበልዑ ምእዛዞም፡ ምልክት ኅብረት(ምክፋል) መከራ ክኸውን ከሎ፡ ዝተጸውዑ ኣብ ውሽጢ መከራ ዘሎ ደስታ(ድኅሪ መከራ ዘሎ ዓቢይ ክፍሊት) ምዃኑ ዝገልጽ እዩ። ንሕና ውን ክብሪ ክርስቶስ ጥራይ ዘይኮነስ፡ መከራ ክንካፈል ብመከራና ውን ደስ ክብለና ተጸዊዕና ኢና። እምበኣር ውሉድ ካብ ኮንና፤ ወረስቲ ድማ ኢና፤ ንኣምላኽ ወረስቱ ንክርስቶስ መዋርስቱ ኢና። ምስኡ ሓሳረ መከራ እንተ ጸገብና፡ ምስኡ ውን ክንከብር ኢና (ሮሜ. 8:17) ። እዚ ድማ ሓቐኛ እምነትና ዝፍተነሉን ብእኡ ናይ ምእማንና ምልክት እዩ። ክርስትና ጣዕሚ ዘለዎ ብናይ ሓዊ መከራ ስለ ዝጥበስ እዩ። ክርስቲያን ብመከራ ክሓልፍ ከሎ፡ ክርስቶስ'ዩ ዝሸትት። መከራ ደሊና'ኳ እንተ ዘይሰሓብናዮ ብሰንኪ ክርስትናና ዝመጽና መከራ ግን ንዓና ናብ ዝበለጸ ክብሪ ዘበጽሓና እዩ። ሓዋርያ ከምኡ ኸኣ ንክርስቶስን ንሥልጣን ትንሣኤኡን ክፈልጥ፡ ኣብ ስቓይ ክካፈል፡ብሞቱ ክመስሎ እሞ ኣብ ትንሣኤ ሙታን ገለ ምስታፍ እንተኸኣልኩ ኢለ እየ (ፊሊ. 3:10-11) ብምባል ነዚ ይገልጽ።

ቀጺልና እንርእዮ ብከመይ ዓይነት ኣገባብ ክበልዕዎ ከም ዘለዎም ዝተዋህቦም ትእዛዝ እዩ፡-

1. ሓቕቕኦም ተዓጢቆም፤ ጫማኦም ለቢሶም
2. ኣባትሮም ኣብ ኣእዳዎም ሒዞም፤ ብፍጥነት ክበልዕዎ

ኣብዚ ክፍሊ እንርእዮ ኩነት ልክዕ ሓደ ኣዛዝ ሠራዊት፡ ካብ ኃላፊኡ ዝተዋህቦ ግዴታዊ ተልእኾ ተግባራዊ ንምግባር ዝግበር ምድላዋት ይመስል። እዚ ሕዝቢ ብደም ገንሽል ፋሲካ ዝተዓደገሉ ዕላማ፡ ንእግዚኣብሔር ክገልግል(ክምልኽ) ብምዃኑ፡ ነፍሲ ወከፍ መምርሒ ዕላማ ዘለዎን ቅድሚ ኣምልኽ ገዛእ ርእሰኻ ምውፋይ ኸም ዝግባእ ዝገልጽ እዩ። ካብ ምምላኽ ንፍቓዱ ምእዛዝ ይቐድም። *ሓቕቕኦም ምዕጣቕም፡ ንኣምልኽ ምድላውን ንምፍላይ ምልዓልን(ምትንሳእ) ዝገልጽ እዩ።* ብርግጽ ቅድሚ ምግልጋል ምዕጣቕዮ ዝቐድም። ጫማ ምውዳዮም፡ ምድሪ ግብጺ ገዲፎም ክወጹ ስለ ዝኾኑ፡ ጫማ ምልባሶም ተጎዓዝቲ ከም ዝኾኑ ካብ ምግልጽ ንላዕሊ ሥልጣን ውልድነት ከም ዘለዎም ዝገልጽዮ። ኣብ ጥንቲ ዘመናት ውሉድ ካብ ባርት ዝፍለይሉ ጫማ ብምግባር (ሉቃ. 15:22) ብምንባሩ ከምኡ'ውን ነዚ ሕዝቢ፡ እግዚኣብሔር ኣምላኽም ጥራይ ዘይኮነስ ኣቦኦም ውን ምዃኑ ዘመልክት እዩ።

በትሪ ምሓዞም፡ ፡ በትሪ መደገፍን መከላኸልን እዩ። ንሳቶም ውን ተጐዓዝቲ ርሑቕ ቦታ ብምዃናም ዝድገፍሉ (ዝተኣማመንሉ) ከም ዘለዎም ዝገልጽዮ። ንሱ እቲ ሕያው እግዚኣብሔር ከኣ መራሒ እቲ ኣብ ቅድሚኦም ዘሎ ነዊሕ ጉዕዞ ስለ ዝኾነ መተኣማመኒኦም እዩ።²

ቅልጥፍ ቅልጥፍ ኢሎም ምብልዎም፡ ኣብ ትሕቲ ፍርዲ እግዚኣብሔር ካብ ዝወደቐት ግብጺ፡ ብፍጥነት ምፍላይ ከም ዝግብኦም ዘመልክት እዩ። እግዚኣብሔር ነቶም ሕዝቢ ብምኽንያት በጊዕ ፋሲካ ብኸምዚ ዝበለ ዓቢይ ተበጃውነት ነጻ ኣውጽኦም። እቶም ሕዝቢ ውን ካብ ሕሱም ባርነት ፈርዖን ዳግማይ ንግብጺ ከይርእይዎ ሓዲጎማ ወጹ።

እግዚኣብሔር ድማ ሞት ጸላእቶም ብዓይኖም ኣርኣዮም። እቶም ሕዝቢ ድማ ከምዚ እናበሉ ንእግዚኣብሔር ዘመሩ። “እግዚኣብሔር ኣዝዩ ልዑል ስለ ዝኾነ ከዝምረሉ እዩ፡ ንፈረስን ንፈረስኛታትን ናብ ባሕሪ ደርበዮም። እግዚኣብሔር ኃይለይ እዩ፡ ኣነ ኸኣ ከዝምረሉ እዩ፡ ንሱ ምድኃይ ኮነ። ንሱ ኣምላኽይ ስለ ዝኾነ፡ ከኸብሮ እየ (ዘጸ. 15:1-2) ።

ብርግጽ ድኅሪ ድኅነት ዘሎ ኣምልኽን መዝሙርን ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሔር ዝተፈትወ መሥዋዕቲ ምሥጋና እዩ። ዝተሓርደ በጊዕ ንዓና ዘድኃነና፡ ገንሽል ፋሲካ ንእስራኤላውያን ብዝተበጀዎም ዓይነት ይኹን ደኣ

² ነቶም ዝተበጀኹም ሕዝቢ፡ ብዘይጠልም ፍቕርኻ መራሕዮም፡ ብኃይልኻ ናብ ቅዱስ ማኅደርካ ኣብጸሕካዮም(ዘፀ15:13)

እምበር እዚ ምዓሌ ክገልጽ ካብ ዝኸለል ንላዕሊ እዩ። ግናኹ ጸጋ እግዚአብሔርን ኣበሳን ሓደ ኣይኮነን፡ ብኣበሳ ሓደ ሰብ ብዙኃት ከም ዝሞቱ፡ እቲ ጸጋ ኣምላኽን፡ እቲ ብኸምኡ ዝተዋህበ፡ ብጸጋ ናይቲ ሓደ ሰብ ኣይ ማለት ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ዝተረኸበ ውህበትን፡ ኣብ ብዙኃት እምብዛ ዓዚዙ ኣሎ (ሮሜ. 5፡15) ተባሂሉ ከም ዝተጻሕፈ ብበጃነት ክርስቶስ ኢየሱስ ዝተገብረልና፡ ቃላት ክገልጽ ካብ ዘይክእሉ ንላዕሊ እዩ።

እምበኣር ዝተዓደግና ንእግዚአብሔር ከነገልግል ስለ ዝኾነ፡ ኣብዚ ክፋል ጽሑፍ ዝተገልጸ ናይ እስራኤል ካብ ግብጺ ምውጻእ መልእኽቱ ውን ንዓና ዝተነግረ እዩ። ዝተሓርደ በጌዕ ዝዓደገና፡ ንዝተፈጠርናሉ ዕላማ ብምርዳእ፡ ንእግዚአብሔር ከነምልኽ መታን ክንክእል'ዩ እሞ ሓጃቀኒና ተዓጢቕና፡ ንኣምልኽ ክንትንስእ ይግበኣና። ቃሉ ውን ስለዚ ሓጃቕኒ ልብኹም ተዓጠቐ ከምኡ ውን ተጠንቀቐ፡ ተስፋኹም ከኣ ብምሉኡ ኣብቲ ኢየሱስ ክርስቶስ ምስ ተገልጸ እትረኽብዎ ጸጋ ይኹን (1ጴጥ. 1፡13) ይብለና። ኣገልግሎትና ናይ ሥልጣን ውልድነት ዘለዎን ኣብ ማእከል ቤት ኣቦና'ዩ። ነዚ ውን ብኹሉ ዝረድኣና ንተኣማመነሉ ሊቀ ካህናት ኣብ ሰማይ ኣብ ዝፋን፡ ኣብ የማን ዝተቐመጠ ንጉሥ ኣሎና።

እምበኣር ተጎዓዝቲ ሰማይ ስለ ዝኾንና፡ ኣብ ትሕቲ ፍርዲ እግዚአብሔር ካብ ዝወደቐ ዓለም፡ ብፍጥነት ክንፍለ ይግበኣና እዩ። ቃሉ ውን ከምዚ ይብል እምበኣር ክርስቶስ ብሥጋኡ ተሳቐዩ እዩ። ሓደ ሰብ ብሥጋኡ ምስ ተሳቐየ ኃጢአት ኣይገብርን እዩ እሞ ንስኽትኩም ውን በዚ ሓሳብ ተዓጠቐ። ሽዑ በቲ ኣብ ምድሪ ክትነብሩሉ ዝተዋህበኩም ተሪፉ ዘሎ ሕይወትኩም ፍቓድ ኣምላኽ እምበር ትምኒት ሥጋኹም ኣይክትገብሩን ኢኹም (1ጴጥ. 4፡1-2) ይብለና።